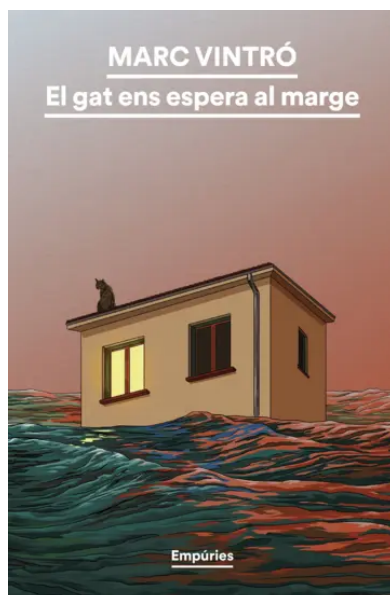

El gat fa la llar

Autoria: Marc Vintro
 Títol: *El gat ens espera al marge*
 Editorial: Empúries, Barcelona, 2024
 245 pàgines

Ho reconec. Vaig triar aquest llibre perquè m'agraden els gats i, tanmateix, en començar la seua lectura vaig tindre el pressentiment que no m'anava a agradar. Els ingredients no eren massa esperançadors: parella que enfila la maduresa i la crisi subseqüent formada per un professor de filosofia i una comissària a un museu d'art contemporani de Barcelona que decideixen anar-se'n a viure al camp, o per a ser exactes, fora de la ciutat. I, vet ací que, malgrat les meues reticències inicials, la lectura em va anar enganxant de manera poderosa. Crec que en bona part gràcies al gat. La novel·la relata de manera precisa, que delata un bon coneixedor del tarannà i els costums dels gats, el procés pel qual un gat de carrer, o d'urbanització, acaba convertint-se en un gat domèstic, en "el meu gat", com es descobreixen dient els protagonistes. A més hi ha un dolent força dolent, el pitjor enemic de tots els qui estimem els gats, un veí amb gossos agressius i damunt de la raça Pitbull. I també l'enfrontament amb aquest antagonista superb i masclista està narrat molt bé.

Així que sí, ho diré obertament: m'ho vaig passar molt bé llegint *El gat ens espera al marge*, de Marc Vintro (Vilanova i la Geltrú, 1975) i guanyador el 2023 del Premi Mercè

Rodoreda amb *Unes ganes salvatges de cridar*. I crec que la novel·la és molt més del que em semblava en encetar-la. A més del que té a veure amb el gat, la parella protagonista i la seua relació està molt ben traçada a partir de l'alternança de capítols narrats per ell, Joel, i per ella, Sandra, encara que tot el món li diu Nono. Joel, particularment, ens etziba sentències sobre el món de l'alta cultura catalana que em van fer traure una carcallada: "Un artistet, un culturetes, una merdeta exquisida d'aquestes catalanes que tan bé sabem fabricar a 'casa nostra' i venem com si haguéssim descobert ves qui sap què [...] En aquest país sempre hem confós talent amb el que queda bé i és de casa", diu a propòsit de l'artista que acaba d'exposar al Museu d'Art Experimental i que basa el seu estil en imitar la pintura rupestre. La mateixa Nono va sentint cada vegada més fàstic cap a un món que sembla tan pedant com superficial.

En general, em sembla que els personatges estan molt ben dibuixats. El dolent, per descomptat, però també els aliats, Carlos i Deli, els veïns que semblaven okupes i venen d'una "joventut esplèndida" i que acaben per semblar-se molt més als protagonistes del que pensaven. I també un personatge absent que és molt present, l'avi mort de la Nono, Bata, amb les seues maquetes de vaixells i els seus diaris, que ens permeten endinsar-nos en la seua personalitat de misàntrop lúcid.

I una altra gran troballa de la novel·la és l'ambient lleugerament postapocalíptic. Perquè també vaig errar en pensar que aquesta novel·la fos un neorural dels que estan ara tan de moda i ens presenten urbanites adaptant-se amb major o menor èxit al món rural i duplicant de manera adàmica l'oposició binària entre arcàdia i barbàrie. Aquesta novel·la no és res de tot això, perquè el que ens presenta és una urbanització semidesèrtica, més suburbana que rural, al costat de la mar, que ja ha començat a engolir-se les edificacions més properes, que ara són una mena de desert aquàtic i tot sota unes insuportables i extremes ones de calor amb temperatures de quaranta-cinc o quaranta-sis graus. És molt potent la imatge de la Central Tèrmica a vora mar que estan enderrocant. És un món com el nostre, però endevinem que alguns anys cap al futur, quan el desastre ecològic que ens amenaça haja acomplit ja alguna altra etapa.

Sí que és de veres que quan estava ja guanyat per la novel·la, quan estava desitjant que el gat escapara dels atacs dels gossos i del seu propietari, i que la parella

protagonista s'arreglara, perquè cauen molt bé i fan bona parella, és a dir, quan estava totalment dins del món narratiu que ens proposa Vintró, el marxista que viu en mi va encendre una xicoteta alerta. No vull fer massa *spoiler* però si el Joel i la Nono poden fer el que fan és perquè van vendre el seu pis de Barcelona, “a tocar del Poblenou”, per un “dinerall” i a més ella és l'hereva de la casa de l'avi on es van a viure. És a dir que tenen la possibilitat de ser rendistes en haver contribuït (i tret beneficis personals) de la gentrificació de la ciutat. És de veres que la novel·la té un to irònic subtil i transversal i que al cap i a la fi estem en un futur pròxim certament apocalíptic, però no acabe d'estar segur que aquest fet estiga problematitzat. Al remat, aleshores la novel·la sí té alguna cosa d'avatars de barcelonins de classe mitjana en crisi de maduresa que poden permetre's viure de rendes gràcies al mercat immobiliari. Encara sort que al remat el gat ens espera al marge i de vegades li brillen “els ulls amb una alegria directa, quasi transparent” i això, en efecte, ens fa sentir –a Nono, a Joel, als lectors i lectores– que tot té sentit, que la vida està més plena i és més bonica si es mira des del marge sabent valorar i gaudint lligams i tendreses.

Jesús Peris Llorca